

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ι'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 1932

ΑΡΙΘ. 13

Η ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΝ ΤΩ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩ *

Τὸ περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κοινωνικῷ ὀργανισμῷ θέμα εἶνε σπουδαιότατον, ὄχι μόνον ὡς ἐπικαιρότατον δι' ἐποχὴν, τὴν ὁποίαν τόσον ζωηρῶς ἐνδιαφέρουσι τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, ἀλλὰ καὶ—κυρίως—διότι αὐτὴ αὖτις ἡ Ἐκκλησία εἶνε ἡ ἰδεώδης κοινωνία, ἡ δὲ ἰδανικὴ κοινωνία εἶνε, ἀπλούστατα, αὐτὴ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπὸ ἐπόψεως καθαρῶς ἰδανικῆς ἡ ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ συμπίπτωσι καὶ νὰ ταυτίζωνται, ὁπότε θὰ ἐλέγομεν «ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινωνικὸς ὀργανισμὸς» ἢ «ὁ κοινωνικὸς ὀργανισμὸς ὡς Ἐκκλησία»· ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ ἰδανικὸν τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὸ τέρμα τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄρα ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν καὶ θεμελιώδη αὐτῆς ἀποστολήν, λέγομεν περὶ «τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κοινωνικῷ ὀργανισμῷ», νοῶντες διὰ τῆς διατυπώσεως ταύτης τοῦ ἡμετέρου θέματος τὴν δεοντολογίαν τῆς δράσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν ὡς ποιμένων καὶ διδασκάλων καὶ χειραγωγῶν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ἐν τῇ προσπάθειά νὰ μεταβάλωσιν ὁλόκληρον τὸν κοινωνικὸν ὀργανισμὸν εἰς Ἐκκλησίαν, ἥτοι νὰ διαδώσωσι καὶ ἐμπενδύσωσι τὴν θεῖαν βασιλείαν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ κοινωνικὸς τῶν ἀνθρώπων ὀργανισμὸς τότε μόνον ἐκπληροῖ τὸν ὑψηλὸν του προορισμὸν, εἰς θεῖαν βασιλείαν ὁλονὲν προαγόμενος, ὅταν ἀποτελεῖται ἐκ γνησίων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἥτοι ὅταν ὡς ἀρχὴν καὶ βάσιν τῆς κοινωνικῆς του ζωῆς ἔχη τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία καὶ εἶναι τὸ οὐσιωδέστατον τοῦ ἀληθινοῦ χριστιανοῦ γνώρισμα: «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις». Τεκμήριον τῆς τελείας καὶ ὑψίστης ἀγάπης, ἢ: οὐδὲ μία ἄλλη ἀγάπη μείζων ὑπάρχει, εἶναι ἡ πρόθυμος ἐν αὐταπαρνήσει: ὑπὲρ τοῦ πλησίον αὐτοθυσία, τὸ ἰδανικὸν τῆς ὁποίας ζωντανὸν πρότυπον ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἐν τῷ ἐσταυρωμένῳ Χριστῷ. Ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ταύτης οὐδὲ μία ποτὲ θρησκεία, οὐδ' ἐν φιλοσοφικῶν ἢ κοινωνικῶν σύστημα ἐφάνη ἢ δύναται ποτε νὰ φανῇ κοινωνικώτερον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ τοιαύτην ἀρχὴν

καὶ βάσιν ἔχουσα χριστιανικὴ κοινωνία εἶνε ἡ ἰδανικώτερα πάσης οἰκοδόμητοε κοινωνίας, διότι οὐδὲ μία ποτὲ διάνοια κατέστη δυνατὴν νὰ συλλάβῃ καὶ καρδία νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Φέρονται ἀγάπης ἐκδηλώσεις καὶ ἐν τῷ ἐξωχριστιανικῷ, ἢ, μᾶλλον, τῷ προχριστιανικῷ κόσμῳ, καὶ εἶναι γνωστὰ ἐκ τῆς ἱστορίας περιστατικὰ αὐτοθυσίας βασιλέων ὑπὲρ τῆς πόλεως, σωτηρίας συμπολιτῶν ἐν λοιμῷ ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ, αὐτοπαράδοσεως εἰς δουλείαν πρὸς ψωμισμὸν πεινῶντων διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἰδίας ἐλευθερίας, περιθάλψεως σεισμοπαθῶν, μερίμνης ὑπὲρ νοσοῦντων καὶ ἀναπήρων, προστατευτικῆς δημοσιονομίας ὑπὲρ τῶν ἀπορωτέρων τάξεων, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ ἄρτου κ.τ.λ. Ἄλλ' αἱ ἐκδηλώσεις αὗται μὴ οὔσαι ἀπόρροια τῆς ἀγάπης ὡς ἀρχῆς κανονιστικῆς τῆς ζωῆς, ἐνεφανίζοντο σποραδικῶς καὶ αἱ μὲν τῶν ἀτόμων σπάνια ἀνιδιοτελεῖς φιλανθρωπίας ἐκλάμψεις ὠφείλοντο εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς, ἣτις εἶνε naturaliter christiana, αἱ δὲ τῶν συγκεκροτημένων πολιτειῶν οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ ἐκ λόγων σκοπιμότητος προσαρμογὴ πρὸς τὰς περιστάσεις κατ' ἀνάγκην ἀδήριτον, πρὸς ἀποφυγὴν στάσεων καὶ διαρπαγῶν τῶν πασχουσῶν κοινωνικῶν τάξεων. Οὐδέποτε ἐν τῇ προχριστιανικῇ κοινωνίᾳ ἡ ἀγάπη ἐτέθη ὡς βάσις τῆς ζωῆς, ὡς γνώμων τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ὡς ἐντολὴ θεῖα μετὰ χαρακτηρισμοῦ καθολικοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, οἷα ἦτο καὶ εἶναι ἐν τῷ Χριστιανισμῷ, ἐν τῷ ὁποίῳ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ἐξεδηλώθη καὶ ἐκδηλοῦται εἰς πλοῦτον ποικιλοτάτων ἐκφάνσεων καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἱστορία τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας. Ἀπὸ τῆς «λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους» καὶ τῶν «ἀγαπῶν» τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρι καὶ τῆς «περὶ εὐγερίας προνοίας» τῶν συγχρόνων ἀθηναίων ἐξανθοῦσι ποικιλώταται ἐκδηλώσεις τῆς εἰς πολυώνυμον ὑπὲρ τῶν δεσμένων εὐεργεσίαν τακτικὴν καὶ συστηματικὴν, εἰς εἰσφορὰς ὑπὲρ πάσης ἀνθρωπίνης ἀνάγκης, εἰς προσφορὰς τῶν ἀπαρχῶν καὶ εἰς τὸ δέκατον παντὸς εἴδους, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡμερομισθοῦ, εἰς ἀφιερῶσεις κτημάτων, εἰς κληροδοτήματα περιουσιῶν ὑπὲρ σκοπῶν εὐαγῶν, εἰς ἐλεημοσύνας ὑπὲρ τῶν χηρῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἐν φυλακαῖς, τῶν αἰχμαλώτων καὶ παντὸς ἐνδεοῦς, εἰς ἴδρυσιν καὶ συν-

* Εἰσήγησις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ εἰς τὸ Α' Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν θεολόγων, ἐκ τῶν ἐσχάτως δημοσιευθέντων πρακτικῶν αὐτοῦ.

τήρησιν παντοίων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, πρὸς κουφισμὸν πάσης ἀνθρωπίνης ἀνάγκης. Ἡ φιλανθρωπικὴ δ' αὕτη τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴ καὶ δράσις ἐγένετο εἰς τῶν κυριωτάτων ἀποχρώτων λέγων τῆς καὶ εἰς αὐτὴν ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς κτημοσύνης, τόσον δ' ἐπρυτάνευσεν ἐν τῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἀρχὴ τῆς πρὸς φιλανθρωπίαν πρὸ παντὸς χρησιμοποίησεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ὥστε κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς κανόνας αὕτη ἐθεωρεῖτο ἀνήκουσα τοῖς πτωχοῖς κυρίως, ἡ δὲ ποιμαίνουσα καὶ διοικοῦσα Ἐκκλησία ἐλογίζετο ἐαυτὴν ὡς ἀπλοῦν αὐτῆς διαχειριστὴν διὰ τὴν ἀπομάσση τὰ δάκρυα καὶ κατευνάξη τοὺς πόνους τῶν δυστυχούντων.

Εἰς τὴν ἀσκησιν τῆς φιλανθρωπίας κλεῖται σήμερον ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε, διὰ τὴν μεγάλην τῆς δυστυχίας ἐξάπλωσιν κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ταύτην περίοδον. Συγκινεῖται καὶ κινεῖται εἰς βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν ὁ κόσμος ὁλόκληρος, εἶναι δὲ γνωστὰ καὶ εἰς ἡμᾶς ἐνταῦθα αἱ φιλάνθρωποι ξένοι ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι ἔσπευσαν εἰς ἐπικουρίαν καὶ ἀνακούφισιν καὶ τῆς παρ' ἡμῖν δυστυχίας. Ἄλλ' ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀνάγκην τοιούτων παραδειγμάτων διὰ τὴν φιλανθρωπιάν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ κράτους ἔτι ἐπικουρίας, ἐφ' ὅσον ἔχει ἐνώπιόν τῆς ζωντανῆς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀλυτρώτου γένους, ἣτις ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ἰδίων τῆς πόρων, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς ἰδίας ἀπορίας ἴδρου καὶ συντηρεῖ περιφανέστατα φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ εἶχεν αὐτὰ ὀργανωμένα κατὰ τὸν ἀριστον τρόπον. Διότι πρὸς τῇ ἀσκήσει τῆς φιλανθρωπίας ἀπαιτεῖται καὶ ἡ μέθοδος τῆς διοργανώσεώς τῆς, ἡ ὁποία πολλαπλασιάζει τὴν σκοπιμότητα τῆς κοινῆς ἐλεημοσύνης.

Ἄλλ' εἰς τὴν ποιμαίνουσαν Ἐκκλησίαν ἀπόκειται καὶ ἡ μεῖζων συμβολὴ εἰς τὴν ρύθμισιν καὶ ὀρθὴν λύσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῆς κατ' ἐξοχὴν ἀκμῆς τῶν κοινωνικῶν διαφορῶν. Καινῶν δαιμονίων πνευμάτων λυμαινόντων: ἀπὸ πολλοῦ τὰς διανοίας καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πολλῶν, λόγος πολὺ γίνεται περὶ παραμελήσεως, λησμοσύνης ἢ καὶ αὐτόχρημα περιφρονήσεως τῶν ὀφειλουσῶν καὶ ὁ ἐπὶ τὴν ζῶν αἰώνων καὶ ἀκλονήτων ὑψίστων ἀξιών. Διασεύονται τὰ θεμέλια τῆς οἰκογενείας, πόλεμος μεταξὺ τῶν κοινωνικῶν τάξεων ὑποδαυλίζεται, ἡ ἐννοια τῆς ἐργασίας ἀποστερεῖται τοῦ ἠθικοῦ αὐτῆς περιεχομένου, ἡ πύκνωσις τῶν τάξεων τοῦ ἀνεπτυγμένου ἱεροῦ κλήρου εἶνε ἡμελημένη καὶ ἡ μόρφωσις δ' αὐτοῦ τυγχάνει ἀσυστηματοποίητος καὶ ἀσύντακτος, διὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ποιμνίου διατελεῖ ἀδίδακτον καὶ ἀκαθοδήγητον.

Τούτων ἕνεκα σήμερον πρὸ παντὸς ἐνδείκνυται ἡ δραστικὴ κοινωνικὴ ἐμφάνισις τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας. Δύναται δὲ τὴν δράσιν αὕτη διὰ τριῶν κυρίως μέσων: διὰ τοῦ ἐπὶ τῇ δάσει ἐνιαίου μεμελητημένου

συστήματος λειτουργούντος σχολείου, διὰ τοῦ πυκνοῦ κοινωνικοθρησκευτικοῦ κηρύγματος καὶ διὰ τοῦ τύπου. Ἡ ἀτελής διδασκαλία τῆς θρησκείας ἐν τοῖς δημοσίαις σχολείοις, ὡς ἔχει σήμερον, δὲν ἐπιτυγχάνει τὴν πλήρη καὶ ἀρτίαν θρησκευτικὴν τῶν ἐλληνοπαίδων κατάρτισιν. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ὁλοκλήρωσις αὐτῆς διὰ τοῦ κατηχητικοῦ σχολείου, ἐν ᾧ ἀνοίγεται εὐρὺ στάδιον δράσεως, ἴδια εἰς τὸν ἐφημεριακὸν κλήρον καὶ τοὺς θεολόγους. Ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ θεολόγος δὲν θὰ εἶναι μόνον ὁ ἐρμηνεὺς τοῦ θεοῦ λόγου, ὁ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδάσκαλος τῶν ἐνηλίκων, ἀλλὰ καὶ ὁ δημιουργὸς θρησκευτικῶν ψυχῶν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὁ ψυχοπλάστης τῆς ἐνορίας του, τῶν μεγάλων διδάσκαλος καὶ τῶν μικρῶν ὁ χειραγωγός. Ἄλλ' ὁ ἐνοριακὸς ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶνε καὶ ὁ δημοσιογράφος τῆς ἐνορίας, ὁ καὶ διὰ τῆς γραφίδος ἐν κοινῷ πανενοριακῷ εἰδικῷ περιοδικῷ διδάσκων εἰς εὐρύτερον κύκλον, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ διὰ τῆς πνευματικῆς του ιδιότητος καὶ ἀποστολῆς συγκεντρῶν ἐν ἑαυτῷ τοὺς παλμούς τῶν χριστιανῶν τῆς ἐνοριακῆς του περιφέρειας καὶ γνωρίζων τὸ εἶδος καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐσωτερικῶν ἀναγκῶν ἐκάστου χριστιανοῦ του. Ἀπὸ ταύτης τῆς ἐπόψεως θεωρῶ ἀπαραίτητον τὴν ἔκδοσιν εἰδικῷ ἐνοριακῷ περιοδικῷ, ἀποτελοῦντος ὄργανον πάντων τῶν ἱερέων καὶ δυναμένου δι' αὐτῶν νὰ εἰσδύσῃ εἰς πάντα οἶκον διὰ τὴν μεταγίγξιν τριπλῆν πνευματικὴν ὑγίαν εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀπὸ πάσης ἐπόψεως κοινωνικῆς, πλεονεκτικῆς καὶ αὐτόχρημα προνομίου ἕσεως τοῦ ἐνοριακοῦ ἱερέως ἐν τῇ κοινωνικῇ ὀργανισμῷ, θὰ ἠδύνατο μετὰ λόγου νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι, ἐὰν ἐπεδιώκετο ἡ συγχρονιστικὴ αὐτοῦ μόρφωσις καὶ διαπαιδαγώγησις καὶ ἐὰν αὐτὸς οὕτως ἀπέκτα συνειδησιν τῆς τεραστίας δυνάμεως, ἣν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τάξιν κέκτηται ἐν τῇ κοινωνίᾳ, θὰ ἀπέβαιεν ἀσφαλῶς ὁ κυριώτατος ρυθμιστὴς τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας. Ἐχων εἰς τὰς χεῖράς του τὴν θρησκευτικὴν κατάρτισιν τῆς νεολαίας διὰ τοῦ κατηχητικοῦ σχολείου, εὐκολώτερον παντὸς ἄλλου δυνάμενος νὰ πλησιάσῃ τὸν ἐργατικὸν κόσμον, νὰ διδάξῃ αὐτὸν τὴν ἀληθῆ καὶ γνήσιον καὶ λογικὸν χριστιανικὸν κοινωνισμὸν, νὰ ἀναπτύξῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἠθικὴν ἐννοίαν τῆς ἐργασίας καὶ νὰ ἐξανεμίση πᾶσαν πλανηρᾶν ἑτεροδιδασκαλίαν, διὰ τῆς ὁποίας μόνον ἐπιδεινοῦται ὄλον ἐν ὁ μὲν τοῦ ἐργάτου καὶ ἀπογυμνοῦται οὕτως πάσης ὑψηλοτέρας ζωῆς, δύναται νὰ ἀποβῇ ὁ πραγματικὸς τῆς κοινωνίας ταγός, ὁ πρωτόβουλος πάσης φιλανθρωπικῆς δράσεως, ὁ κύριος μοχλὸς πάσης τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἀναπλάσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συντόμως εἰρημένων καθίσταται προφανὲς πόσον μεγάλη καὶ εὐρεῖα εἶνε τῆς Ἐκκλησίας ἡ συμβολὴ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

[2]

οικονομικά και πολιτικά ζητήματα.—'Αρχαί τινες κοινωνικῆς τάξεως.—'Η οικογενειακὴ ζωὴ.

Πρωτίστως και κυρίως ἡ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας ἐκτείνεται ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν και πνευματικῶν ἀντικειμένων, ἀσκαίεται ὁμως και ἐπὶ τῶν γῆινων πραγμάτων, καθ' ὅσον ταῦτα ἐφάπτονται τοῦ κύκλου τῶν πνευματικῶν. Ἐπομένως ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶνε ξένη πρὸς τὰ ζητήματα οἰκονομικά, κοινωνικά και διαιθνη, οὐχὶ διότι ἐπιδιώκει σκοποὺς πολιτικούς, ξένους πρὸς τὴν οὐσιώδη ἀποστολὴν τῆς, ἀλλὰ διότι τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν καλεῖ αὐτὴν νὰ συνηγορῇ ὑπὲρ τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν, ἃς συχνάκις πολιτικοὶ νόμοι και διατάγματα ἀνατρέπουσι και φθείρουσιν. Ἐπομένως πρῶτον κοινωνικὸν καθήκον ἔχει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐξαγγέλλῃ τὴν τραγικὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας, κηρύσσοιαι τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ και τοῦ ἠθικοῦ νόμου, και δεικνύουσαι τὰς φοβερὰς συνεπείας, ἃς ἔχει διὰ τὴν κοινωνίαν ἢ ἁμαρτία τοῦ ἀτόμου.

Καθ' ὅσον δὲ αἱ κοινωνικαὶ διαστροφαὶ ἀπομακρύνουσι τοῦ Θεοῦ τὸν ἄνθρωπον και ἀπεργάζονται τοῦτον χεῖρονα, τὸ δεύτερον καθήκον τῆς Ἐκκλησίας ἀπαιτεῖ ὅπως αὕτη ἐργάζεται πρὸς πρακτικὴν λύσιν τῶν ἐνεστώτων ἠθικῶν και κοινωνικῶν προβλημάτων. Εὐρύνουσαι δὲ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία τὸν κύκλον τῆς δράσεως αὐτῆς, δὲν παρεκκλίνει τῆς πνευματικῆς τῆς ἀποστολῆς, και τοῦ κυριώδους ἔργου τῆς σωτηρίας τοῦ ἀτόμου. Τοῦναντίον ἡ φύσις τοῦ σκοποῦ τῆς εἶνε τοιαύτη, ὥστε ἐπιβάλλεται νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τίνα τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ συνδυασθῇ ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ μετὰ τῆς διεθνούς χριστιανικῆς δράσεως, διότι οὕτω και ἡ κοινωνικὴ τάξις ἀποκτὰ βάσεις ἐπὶ μᾶλλον δικαίας.

Ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν και τὸν πλησίον, ἀδελφότης πάντων τῶν ἀνθρώπων, τέκνων τοῦ αὐτοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, ὑπεροχὴ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, δικαιοσύνη ἀδέκαστος: ἰδοὺ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς χριστιανικῆς κοινωνικῆς τάξεως. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ Ἀγάπη, ἡ Ἀδελφότης και ἡ Δικαιοσύνη ἀποτελοῦσι τὰς προϋποθέσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως.—'Αγάπη. Διότι ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐπικρατούσαν ιδέαν, ὅτι μόνη ἡ ἰσχὺς και τὸ ἐγωϊστικὸν συμφέρον ἀποτελοῦν τὰς διαιρητικὰς δυνάμεις τοῦ κόσμου, ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ὄντως μεγαλύτερα δύναμις εἶνε ἡ ἀγάπη. «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν». Πᾶσα δ' εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου, πᾶσα ἠθικὴ του πρόοδος πληροῦται ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, ἥτις ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ἀγαθὴν θέλησιν, τὴν συνεργασίαν, τὴν ἀλληλοβοήθειαν, τὴν προσωπικὴν ὑπηρεσίαν, τὴν αὐτοθυσίαν.—'Αδελφότης. Ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς, εἴμεθα και μέλη τῆς αὐτῆς οικογενείας. Ἀφού δ' ἐκάστη ψυχὴ εἶνε πολύτιμος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δεόν ν' ἀναγνωρίζωμεν θεωρητικῶς και πρακτικῶς τὴν ἀξίαν ἐκάστου ἀνθρώπου δημιουργήματος. Ἡ ἀνάπτυξις

τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶνε ἔργον πολὺ σπουδαιότερον ἢ ὁ πλοῦτος, και ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀσυγκρίτως πολυτιμότερος τοῦ χρήματος και πάσης ὑλικῆς ὠφελείας.—Δικαιοσύνη. Οὐδὲν κοινωνικὸν καθεστῶς, οἰανόηποτε ἐξωτερικὴν λαμπρότητα και ἄν ἔχη, δύναται νὰ ἐκανοποιήσῃ τὰς ἀνθρωπίνους ἀξιώσεις, ἐάν δὲν τὸ ἐμπνέῃ ἡ δικαιοσύνη. Αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ζῇ εὐχαριστημένως ὑπὸ διοικήσιν ἀδικούσαν. Αἱ ἐνεστώσαι μειψιμοίραι κατὰ τῶν ὄρων και τῶν συνθηκῶν τῆς διοικητικῆς ζωῆς προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς συναίσθησεως τῆς ἀποτόμου ἀδικίας, διότι οὐδὲν, μέχρι τοῦδε, μέσον εὐρέθη ἱκανὸν νὰ συμβιβάσῃ δικαίως τὸν καρπὸν τῆς ἐργασίας πρὸς τὸν κόπον τοῦ ἐργάτου.

'Αγάπη, Ἀδελφότης και Δικαιοσύνη δὲν εἶνε ἀπλῶς καλὰ λέξεις. Εἶνε οὐσιώδεις ἀπόψεις τῆς αἰωνίου τάξεως, εἶνε κανόνες ρυθμικῆς κοινωνικῆς ζωῆς. φέροντες τὸ κύρος τῆς θείας αὐθεντίας.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν παρετηρήθη ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς θεωρεῖ πᾶσαν ἰδιοκτησίαν οὐχὶ ὡς σκοπόν, ἀλλ' ὡς μέσον ἀρα ὡς ἀποταμίευμα ἔχον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς λογοδοσίας. Οἱ φύλακες τοῦ ταμιεύματος τούτου θεωροῦνται οἰκονόμοι Θεοῦ και θεράποντες τῆς κοινωνίας ὑπεύθυνοι λοιπὸν διὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν διαχειρίζονται τὸν πλοῦτόν των.

Ὅσῳ δὲ ἡ ἐργασία εἶναι ἀξία τιμῆς μεγάλης, τόσον ἡ ἀπόκτησις κέρδους ἀνευ ἐργασίας ἢ ἀντιστοίχου ὑπηρεσίας καταδικάζεται ὡς ἀνατρέπουσαι τοὺς ὄρους τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἀτόμου και κοινωνικῶν.

Περὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς προκειμένου ἀνεπτύχθη ὅτι μὴ ἡθικὴ ὑπάρχει δι' ἀμφοτέρα τὰ φύλα, ὁ δὲ οὐσιώδης σκοπὸς τοῦ γάμου εἶνε ἡ παιδοποιεῖα, ἥτις λογίζεται εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἠθικὴ και πνευματικὴ ἰσότης ἀνδρὸς και γυναικὸς διαστραφεῖται ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀποκατέστη διὰ τοῦ ἔργου και τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἠθικὴ αὕτη ἰσότης δὲν ἀποκλείει τὴν διαφορὰν ἐν τῇ προσωρισμῷ ἀνδρὸς και γυναικὸς, διαφορὰν προεργασμένην ἐξ αὐτῆς τῆς θείας βουλήσεως. Ὁ ἀνήρ ἔχει τὴν πρώτην και κυρίαν εὐθύνην τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας, ἡ γυνὴ ἔχει τὴν ἀξίαν τῆς μητρότητος. Μέγα θεῖον δῶρημα ἀποτελεῖ διὰ τὴν οἰκογένειαν τὸ τέκνον, ὅπερ δεόν ν' ἀνατραφῇ ὡς πολίτης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ και τοῦ ἔθνους. Ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐστία ἀνάγκη τὸ παιδίον νὰ μυηθῇ εἰς τὴν ὑψίστην ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Οἱ γονεῖς εἶνε και οἱ φίλοι τοῦ παιδίου τῶν καθήκον αὐτῶν εἶνε, ὅπως ἐνωρὶς τῇ ὁμιλήσῃσι περὶ τῆς μεγάλης ἠθικῆς ἀταξίας ἥτις, ὡς καρπὸς τῆς ἁμαρτίας, βασιλεύει εἰς τὸν κόσμον, ὅπως τὸ ἐδηγήσωσιν ἵνα ἐννοήσῃ, ὅτι καλεῖται νὰ «διακονήσῃ» και οὐχὶ νὰ «διακονηθῇ» ὅτι ὀφείλει νὰ δεχθῇ πᾶν τὸ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς πειθαρχίας και τῆς παιδείας. ὅτι δὲ ἡ ὑπακοὴ εἰς τὴν ἀγαπώσαν ἐξουσίαν εἶνε ὁ ὅρος τῆς ἀληθοῦς του ἐλευθερίας.

Ἡ ἕλλη χριστιανικὴ ἀγωγή ἀνακεφαλαιοῦται εἰς ἐν καθήκον: ἀγάπη τοῦ παιδίου πρὸς τὸν Ἰησοῦν καθ' ὅσον ἡ ἀγάπη αὕτη θὰ προπαρασκευάσῃ αὐτὸ, ὅπως ἀποβῇ ἄνθρωπος τῆς ὀρθῆς συνειδήσεως, τῆς

ΔΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΜΒΩΝΑ

14.

Πρὸ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου.

(Γ'. Κυρ. Νηστειῶν—3 Ἀπριλίον)

... Τὸ ὄψαι ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ:

(Μάρκ. γ'. 37)

Σήμερον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ὡς φάρος ὑψοῦται καταναγίζων τοὺς πιστοὺς ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρὸς καὶ ὑπομιμνήσκει λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ὅτι «οὐκέτι φλογίνη ὁμοφαία φυλάττει τὴν πύλιν τῆς Ἐδέμ, αὐτῇ γὰρ ἐπλήθη παράδοξος σβέσις, τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ». Διὰ τοῦτο καὶ τὴν μακαρίαν φωνὴν τοῦ Κυρίου σήμερον ἐπαναλαμβάνει διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης εὐαγγελικῆς περικοπῆς (Μάρκ. γ'. 34—38, θ'. 1—2), «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» καὶ εἰς εἰδικωτέρας σκέψεις ἐμβάλλει ἡμᾶς περὶ τῆς ἀνεκτιμήτου ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τῆς κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθείσης ποτὲ καὶ διὰ τοῦ Αἵματος τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ Σταυρῷ λυτρωθείσης.

Α'.—«Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέρων καὶ καθ' ὁμοίωσιν» εἶπεν εἶπει ὁ Δημιουργὸς «καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γενέσ. α'. 26, β'. 7). Διὰ τὴν ἀνυποταξίαν τῆς ἁμαρτίας ὁ ἄνθρωπος κατακριθεὶς δὲν ἔμεινεν ἐν τῇ καταδικῇ αἰωνίᾳ, ἀλλ' «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ» (Γαλάτ δ', 4), «οὕτω γὰρ ἠγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολέται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω. γ'. 16). Καὶ πᾶσαν ταπεινώσιν μέχρι καὶ τοῦ Σταν-

ἀγνης καὶ ἀδελφικῆς καρδίᾳς, εὐκρινῆς εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις του, ὑπέλιμος εἰς τοὺς ἄλλους καὶ ἔτοιμος εἰς θυσίας.

Παράλληλως πρὸς τὰ θέματα ταῦτα ἐξητάσθη καὶ τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας. Ἐτονίσθη, ὅτι ἡ εὐρύθυμος ζωὴ τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ συμφύσις τῶν μελῶν αὐτῆς συνδέεται μετὰ τινῶν ὄρων ὁλικῶν ἅμα καὶ ἠθικῶν. Κατοικία ἀνεπαρκῆς ἢ ἀνθυγεινῆ ἐπιφέρει καταστρεπτικὰς συνεπείας εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς οἰκογενείας. Ἐπομένως ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ παρίσθῃ τοιαύτης σπουδαιότητος ζήτημα, ἀλλ' οὔτε καὶ ν' ἀρκεσθῇ ἀπλῶς συνιστῶσα τὸν ἀφανισμὸν τῶν τρωγλῶν καὶ ἐνθαρρύνουσα εἰς τὸ ἔργον «εὐθυγόνων κατοικῶν». Πρέπει ἐπίσης ν' ἀγωνισθῇ πρὸς καθιέρωσιν ἀνθρωπινωτέρας νομοθεσίας περὶ κατοικίας πρὸς δικαιοτέρον καθορισμὸν τοῦ ἐνοικίου. Θυσίαι τινὲς ἐμπορικῶν ἐπίστες ἐπιβάλλονται χάριν συμφερόντων γενικωτέρων.

ΑΡΧΙΜ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ
Προϊστάμενος τοῦ ἐν Παρισίοις ἑλλ. ναοῦ

ροῦ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπέμεινεν ἵνα καὶ τὸ αἷμα Αὐτοῦ ἐκχέῃ «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» (Φιλπ. β'. 8, Ματθ. κοτ' 28) ὅλων ἐκείνων ὅσοι θὰ συνησθάνοντο ὅτι μόνον διὰ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἶναι δυνατὴ ἡ σωτηρία. Ἀντί τίνος θὰ ἠδύνατο ν' ἀνταλλάξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ὁ ἀνθρώπου, ὅταν ἐπ' αὐτῆς ἔχη ἐναποτεθῆ τῆς Θείας Εἰκόνας τοῦ Πλάστου ἢ ἀνεξιτήλος σφραγίς καὶ ὅταν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τὸ Αἷμα ἔχει χυθῆ ὑπὲρ αὐτῆς; Πῶς δύναται νὰ σωθῆ ἡ ἀνθρωπότης ἀσεβοῦσα οὕτω κατὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ καὶ καθυβρίζουσα τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου; Πῶς ἄλλως εἰ μὴ ταπεινωμένη καὶ ἐπιστρέφουσα «ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ»;

Β'.—Ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης παραγνωρίσασα τελείως τὴν ἀνεκτιμήτου ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἐπιζητήσασα ν' ἀνταλλάξῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιδιώξεως τῶν ἐγκοσμίων θησαυρῶν, «ἄξια ὧν ἐποίησε» σήμερον «ἀπολαμβάνει». Τὸ αἷμα τὸ ἀθῶν ὅπερ ἐσταταλήθη ἀνά τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐκ τῆς ἀπανθρώπου ἀλληλοσφραγῆς ὑπὸ διαφόρους προφάσεις ἀδίκως ἐκχυθέν, ἵνα λιπάνῃ τὸ δένδρον τῆς κοσμικῆς εὐδαιμονίας, «βοᾷ» ἀκόμη «ἐκ τῆς γῆς» καὶ ἡ βοή τοῦ αἵματος δὲν ἀποδεικνύεται ματαία ποτέ! Μεθυσθεῖσα ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς αἵματι ἡ ἀνθρωπότης — παρὰ τοὺς ὁραίους λόγους καὶ τὰς ἀνεμῶδεις ἀποφάσεις—ἐξακολουθεῖ ἔτι καὶ σήμερον νὰ λατρεύῃ παραφόρως τὸ «Μαμμωνᾶν». Καὶ ἐπιζητεῖται τώρα διὰ τῶν ἀμοιβαίων ἀποκλεισμῶν καὶ διὰ τῆς μόλις ὑποκρυπτομένης καχυποψίας ἡ ἀποσβέσις τῆς κρίσεως τῆς μαστιζούσης τοὺς ἐπὶ μέρος ἀνθρωπίνους λαοὺς. Εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, σήμερον πρὸ παντὸς ἡ ἀνθρωπότης ἔχει ἀνάγκην νὰ σκεφθῆ ἐπὶ τῆς ἀξίας, ἣν ἔχει ὁ ἀνεκτιμήτος θησαυρὸς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὸν ὅποιον δὲν δύναται ν' ἀνταλλάξῃ οὐδὲ πρὸς ὅλου τοῦ κόσμου πάντα τὰ ἀγαθὰ «τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον εἰάν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» Καὶ εἶναι παρήγορον τὸ φαινόμενον ὅτι πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου ἀκούονται φωναὶ μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς καὶ πολλοὶ εἶναι σήμερον οἱ ἀτενίζοντες πρὸς τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ὡς πρὸς τὴν μόνην ὑπολειπομένην πράγματι σανίδα σωτηρίας.

Ἴδου λοιπὸν ἡμεῖς, Ἐσταυρωμένε Αὐτωτά, «Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν ἐνώπιόν Σου, οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλα ἡμῖν». Συναισθανόμεθα—ἔστω καὶ περὶ τὴν ἐνδεκάτην—ὅτι μακρὰν Σοῦ ὑπάρχει μόνον τὸ σκότος καὶ ἡ ἀπόγνωσις καὶ ἐν ἐπιστροφῇ προσκυνούμεν σήμερον «τὸν τόπον ἐν ᾧ ἔστησαν οἱ πόδες Σου, Κύριε» περιπτυσσόμενοι τὸν καθημαγμένον Σταυρὸν Σου. Δὸς δάκρυα μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς καὶ «δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι», Κύριε, διότι ἐστείρευσαν αἱ πηγαὶ τῶν δικαῶν μας ἀπὸ τοῦ καύσανος τοῦ ἐγωϊσμοῦ μας καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδιά μας ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μας. Ἡ θεωρία τοῦ Πάθους Σου ἄς ἐνισχύῃ ἐν ἡμῖν τὸν τρόπον διὰ τὴν παραμέλησιν τῆς ψυχῆς μας, τὴν ὁποίαν «ἐξηγόρασας τῷ τιμίῳ Σου Αἵματι».

Ε. Γ. Μ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Goethe.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει αἰῶνος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ «ὄλυμπιον» ποιητοῦ Goethe (22 Μαρτίου 1832) σίμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἐώρτασε τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου γερμανοῦ ποιητοῦ, ὡς τοῦ μεγίστου τῶν ἐυρωπαίων πάσης ἑποχῆς. Διότι ὁ Goethe, μόνος αὐτός, ἀντεπροσώπευσεν ἕνα ὀλόκληρον κόσμον, τοῦ ὁποῖου τὰ στοιχεῖα συνέβαλον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ μεγάλου δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ παγκόσμιος ποιητικὴ καὶ ἄλλη αὐτοῦ μεγαλοφυΐα ἀνέδειξεν αὐτὸν «αὐτοκράτορα τῶν ποιητῶν» καὶ «συγγραφεὶα τῶν συγγραφέων», διὰ τὴν ἀνεξάντλητον δὲ δυναμικότητά του ἡ δρασίς του ἐγένετο ἄληθῶς γιγαντιαία. Μέγας τὴν αὐτοσυγκράτησιν, μέγας ὡς ἠθικὴ προσωπικότης καὶ ὡς ἀληθῆς ἄνθρωπος, μέγας τὴν καρδίαν καὶ τὴν ἐγγύειαν τῆς ψυχῆς. Ἄλλ' ἐνιαῦθα ὁ Goethe ἐνδιαφέρεται ὡς βαθεῖα θρησκευτικὴ προσωπικότης ἀπεικονιζομένη ἐν τῷ πολυκρότῳ λυρικοῦ διάματί του «Ὁ Φάουστ», ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ποιητικὴ δημιουργικότης του ἐξίχθη εἰς τὸ ἀπόγειον. Ὁ Goethe εἶπε ὁ Φάουστ, ὁ πλήρης ψυχικῶν ἀνησυχιῶν ἐξορμήσας εἰς τὰ διαφορώτατα τῆς γνώσεως πεδία, ὅπου ἐδίωκε τὴν ἀπὸ τῆς ἐσωτερικῆς ἀγωνιώδους διαρχίας λύτρωσιν. Δὲν ἀπηξίωσε νὰ μνηθῆ καὶ εἰς τὴν ἀλχημείαν αὐτὴν καὶ εἰς τὴν «Καββάλαν» εἶτι, διὰ τὰ ἀπολήξῃ εἰς τὴν «ματαιότητα» τῆς γνώσεως. Παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σπινόζα ἐβαπτίσθη ὀλόψυχος εἰς τὸν πανθεισμόν, ἱκανοποιεῖτο δὲ ἐνορῶν ἐν πᾶσι τοῖς ποιήμασι τοὺς φορεῖς τῆς θεότητος καὶ θεωρεῖ τὸν θεὸν «εἰς τὰ κύματα, εἰς τὰς προὰς τοῦ ἕρως, εἰς τὸ ἤρεμον δάσος θιαν τὸ ταράσση ἢ καταγίς». Ἄλλ' ἰδίως συλλαμβάνων τὸν θεὸν ἐν ταῖς ἐκδηλώσεσι τοῦ ὡραίου ἐταῦτιζε τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα πρὸς τὸ καλολογικόν, τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἰδρυτὰς θρησκείων ἐθεώρει ὡς τοὺς μετ' ἐξαιρετικῆς δυνάμεως ἐκφραστὰς τῆς θεότητος, τὰς δὲ θρησκείας ἐπρέσβενεν οὐχὶ θεοσδότους, ἀλλ' ἀνθρώπων δημιουργήματα. Οὐχ ἦτιον ἐν ταῖς θρησκείαις ἐθεώρει τὸν Χριστιανισμόν κατέχοντα ἐξαιρετικὸν θέσιν, ὡς τὴν κατ' ἀρχὴν φανερωσιν τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐπιμελέστατος μελετητῆς τῶν ἀγ. Γραφῶν, ἀφ' ὧν ἦντιαι μεγάλας καὶ βαθεῖας ἐμπνεύσεις καλλιτεχνικὰς, θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς, τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐθεώρει μόνην ἱκανὴν νὰ ἀναγάγῃ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἄλλ' ὅ,τι θεωρεῖται λακωνικώτερον καὶ πιστότερον

χαρκτηρίζον τὸν Goethe εἶπε ὅ,τι αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν: «Ὡς φυσικὸς ἐπιστήμων εἶμαι πανθειστής ὡς ποιητῆς εἶμαι πολυθειστής ὡς ἄνθρωπος καὶ ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς προσωπικῆς καὶ ἠθικῆς μου σιστάσεως εἶμαι μοιροθειστής». Ὁ ἀποθέτων σήμερον τὸν θανμασμόν του εἰς τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ποιητοῦ κόσμος ἐνθυμεῖται ὅτι ὅσα δὴ ποτε πολλὰ καὶ μεγάλα δῶρα πλὴν εἶχε καὶ ἐχάρισεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁ Goethe, κατὰ τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του στιγμὰς ἤξιώσε ν' ἀνοίγῃ τὸ παραθυρὸν ἐλλοῦν τοῦ νεκρικοῦ του θαλάμου διὰ νὰ εἰσέλθῃ «περισσότερον φῶς», τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ θρόλλου εἰς αὐτὸν ἔκτοτε ἀποδοθὲν βαθυσήμαντον «mehr Licht» κατέστη τὸ σύμβολον τῆς ἥν ἔχει πάντοτε ἡ ἀνθρωπότης ἀνάγκης «περισσότερον φῶς» καὶ χάριτος ἵνα διὰ τῆς ἐν Χριστῷ καὶ διὰ Χριστοῦ λυτρώσεως χωρήσῃ πρὸς τὴν Ἀλήθειαν.

Μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν ἐκασταχοῦ Κατηχητικῶν σχολείων ἤρξατο διαμειβομένη ἀλληλογραφία πρὸς ἀνάπτυξιν χριστιανικῆς γνωριμίας μετὰ τῆς πανελληνίου κατηχητικῆς νεολαίας. Ὁ «Ποιμὴν ὁ Καλὸς» τοῦ Ἀγρινίου δικαίως ἐξαιρεῖ τὰ ἐντεῦθεν ἀσφαλῶς μέλλοντα νὰ προκύψωσιν ἀγαθὰ. Διότι ἐνῶ παρέχεται εἰς τὰς χιλιάδας τῶν μαθητῶν μία ὡραία καὶ θηρλὴ ἀσχολία, συγχρόνως δι' αὐτῆς συντελεῖται μία ἀδελφοποίησις τῶν ἑλληνοπαίδων ἐν ἀλληλεγγύῃ συνδέσμῳ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς, πρὸς προπαρασκευὴν μιᾶς ὑγιεστερας ἑλληνοχριστιανικῆς κοινωνίας.

Τὰ τρία τελευταῖα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Primitive Man» («ὁ ἀρχέγονος ἄνθρωπος») ἅτινα ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἐσχάτως συγκληθείσης καθολικῆς Ἀνθρωπολογικῆς Συνδιασκεύης εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν μελέτην τῶν σχέσεων θρησκείας καὶ ἠθικῆς ἐν τοῖς θρησκευμασι, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν παρεχομένων δεδομένων ὁ Dr. Cooper συνήγαγε τὰ ἀκόλουθα περίσματα: Οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου, παρ' οἵανδήποτε διαφορὰν ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῆς ἠθικῆς, πρεσβεύουσι καὶ δέχονται γενικῶς τὰ ἀκόλουθα θεμελιώδη παραγγέλματα: Σέβου τὸ ὕψιστον ὄν ἢ τὰ εὐμενῆ ὄντα ἅτινα τὸ ἀντικαθιστῶσι.—Μὴ βλασφήμει.—Μερίμνα διὰ τὰ τέκνα σου.—Ὁ κακεντρεχῆς φόνος, ὁ ἀκρωτηριασμός, ἡ κλοπὴ, ἡ ἐσκεμμένη διαβολὴ καὶ τὸ ψεῦδος ἐπὶ βλάβῃ φίλου ἢ ἀβλαβοῦς μέλους τῆς φυλῆς, εἶνε πράξεις ἀξιόμειπτοι.—Ἡ μοιχεύα ὑπὸ οἵανδήποτε συνθήκας εἶνε ἀδίκημα.—Ἡ αἰμομίξια εἶνε προσβολὴ ἀποτροπαία.—Ὁ παγκόσμιος οὗτος κώδηξ—σχολιάζει ὁ Dr Cooper—συμφωνεῖ στενωτέρον πρὸς τὸν Δεκάλογον, ἐν τῇ αὐστηρῶς γραμματικῇ του ἐννοίᾳ. Τὸ εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὄλυκον μαρτυρεῖ πρῶτον ὅτι πάντες οἱ λαοὶ κέκτηνται ἕνα ἠθικὸν κώδικα, ἄνευ ἐξαιρέσεως καὶ δευτέρον ὑπὸ τὴν συγκεκριμένην ποικιλίαν τῶν τοπικῶν καὶ φυλετικῶν διαφορῶν ὑφίσταται σαφῆς ὁμοιομορφία τῶν ἠθικῶν κωδίκων συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐκ τῶν ἐκτῶν οἱ κάτοικοι τοῦ καντονίου τῆς Βέρ-

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ετελέσθη σήμερον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἐὐαγγελισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸ νενομισμένον ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν πρὸς Κύριον ἐκδημησάντων ἀρχιερέων. Τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ σεβ. μητροπολίτης Καρυστίας, κατὰ δὲ τὸ μνημόσυνον παρέτησαν ὁ Μακ. Πρόεδρος καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς καὶ οἱ σεβ. μητροπολίται Τραπεζούντος, Παροναξίας καὶ Θήρας.

—Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας κλπ. γιωρίζει ἀπαντητικῶς τῇ Ἱ. Συνόδῳ ὅτι αἱ ὠραι τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις δὲν εἶναι ἱκαναὶ ἵνα δικαιολογήσῃ τὸν διορισμὸν εἰδικῶν καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν, ἡ δὲ κειμένη νομοθεσία ἐπιβάλλει τοῖς καθηγηταῖς θεολόγοις τῶν γυμνασίων ἵνα διδάσκωσι τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐν τοῖς διδασκαλείοις.

—Διὰ διατάγματος ὁ Συνοικισμὸς «Πέτρα» Ἐρμούπολεως τῆς ἱ. μητροπόλεως Σύρου ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐιορίαν.

—Ἐπισημῶς διὰ διατάγματος ἰδρύθησαν ἐνοριακοὶ ναοὶ ἐν τοῖς χωρίοις τῆς περιφέρειᾶς τῆς ἱ. μητροπόλεως Γρεβενῶν.

—Διὰ διατάγματος ἰδρύεται Γεωργικὴ Σχολὴ ἐν τῇ ἐν Νυμφαῖς Κερκύρας ἱερᾷ Συναδελφικῇ Μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, ἣς ἡ περιουσία περιέρχεται (εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην. Ἡ δὲ Ἱ. Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως ζητηθῆ ἡ γιῶμη τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τῆς μονῆς καὶ τὴν ἐν αὐτῇ διατήρησιν τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων μοναχῶν.

—Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὄργανισμοῦ διοικήσεως ἐκκλητικῆς περιουσίας ἵνα μεταβῆ εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁ σ. μητροπολίτης Μυτι-

νης καθιέρωσαν μίαν Κυριακὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὡς «Κυριακὴ τῆς Ἐκκλησίας», καθ' ἣν πάστορες καὶ λαϊκοὶ κατὰ τὴν ἐωθινήν ἱεροτελεσίαν λαμβάνουσι τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἐπικαιροτέρου ἐκαστοῦ ζητήματος. Ἐφέτος ἡ «Κυριακὴ τῆς Ἐκκλησίας» ἦτο ἡ 7 Φεβρουαρίου, ὡς θέμα δὲ τῶν κατ' αὐτὴν κηρυγμάτων ἐλήφθη ὁ ἀφοπλισμὸς καὶ ἀνεπύχθη τὸ καθήκον τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ ὑπομνήσωσιν εἰς τὰς κυβερνήσεις τῶν ὅτι ὑπὲρ ταύτας ὑπάρχει μία ἀνωτάτη αὐθεντία, ἣς ἡ βούλησις δέον νὰ πρυτανεύσῃ καὶ ἀνευ τῆς ὁποίας οὐδεμία συνδιάσκεψις εὐδοχεῖται.

*

Τὰ μέλη τοῦ Βυζαντινοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀμερικῆς ἐπέτυχον τὴν ἀδειαν τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν ὅπως προβῶσιν εἰς τὴν ἀνακάθαρσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν μουσειωμάτων τοῦ ἐν Κων)πόλει ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Τὰ μουσειώματα ταῦτα φέρονται ὡς τὰ περιφημότερα ἐν τῷ κόσμῳ. Τὸ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτον ἰδρύθη πρὸς σπουδὴν καὶ συντήρησιν τῆς βυζαντινῆς τέχνης, εἰς τὸ ἔργον δὲ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ θὰ χρησιμοποιοῦσιν εἰδικοὶ ἰταλοὶ τεχνίται.

*

Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς Ἐκκλησίας (ἀρ. 11) ἐκ παραδρομῆς παρελήφθη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἰωαννουπόλεως Γρηγόριος βοηθὸς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, συνεπῶς οἱ ὄλοι ἐν τῷ κράτει ἐν ζωῇ Ἀρχιερεῖς εἰσὶν 94.

Θ. καὶ Φ. Ι.

λήνης ἀντὶ τοῦ σ. Ναυπακτίας καὶ ὑπογράφη ἐκ μέρους τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. καὶ τοῦ κ. Γαρουφάλου τὴν σύμβασιν περὶ τοῦ κληροδοτήματος Γαρουφάλου.

—Ἀπεφασίσθη ἵνα τὸ διάταγμα περὶ μητροπολιτικῶν γραφείων καὶ περὶ διοικήσεως διατηρουμένης μοναστηριακῆς περιουσίας ἐκτυπωθῶσιν εἰς 500 ἰδιαίτερα φυλλάδια καὶ ἀποσταλῶσιν τοῖς σ. ἱεράρχαις.

—Ἐχορηγήθη τῷ Σ. Πέλλης εἰκοσαήμερος ἀδεια ἀπουσίας δι' Ἀθῆνας λόγῳ ὑπηρεσιακῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ.

—Ἐπροτάθη ὑπὸ τοῦ Σ. Θεσσαλονίκης ὅπως διορισθῆ ἱεροκῆρυξ παρὰ τῆ ἱ. μητροπόλει αὐτοῦ ὁ ἐν Ἀμβούργῳ τῆς Γερμανίας διαμένων ἱεροδιάκονος Καλλίνικος Χαραλαμπακῆς καὶ ἐνηργήθησαν τὰ δέοντα παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων πρὸς ἐκδοσὶν τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος.

—Τὸ δ. συμβούλιον διοικήσεως τῆς ἐκκλ. περιουσίας ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 17, 5, 32 ἐξέδωκε πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ τὰς ἐξῆς ἀποφάσεις. Ἀκρυσθὺν προηγουμένην ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἐγκρίνει τὴν διὰ δημοπρασίας ἄμεσον ἐκποίησιν τῶν κάτωθι οἰκοπέδων τῆς ἱερᾶς μονῆς Πετράκη. 1) τοῦ ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν δελτίου-3 οἰκοπέδου ἐν Παγκρατίῳ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Παμφαίου ἐκτάσεως 325,93 τ. πήχεων, τεθῆ δὲ ὡς πρώτη προσφορὰ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 250 κατὰ τετραγωνικὸν πῆχυν. 2) τοῦ ὑπ' αὐξ. ἀρ. δελτ. 9 οἰκοπέδου ἐν Παγκρατίῳ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πύρρου ἐκτάσεως 693,33 τ. πήχεων τεθῆ δὲ ὡς πρώτη προσφορὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 220.-κατὰ τ. πῆχυν καὶ 3) τοῦ ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν δελτίου 12 οἰκοπέδου ἐν Ἠλυσίοις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀρνη ἐκτάσεως 610, 56 τ. πήχεων τεθῆ δὲ ὡς πρώτη προσφορὰ τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 200.-κατὰ τ. πῆχυν.

—Δαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. 69 ἐ. ἔ. ἐγγραφον τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Βερροίας δι' εὐ ὑποδεικνύει τόσον τοῦτο ὅσον καὶ τὸ ἡγλιον τῆς ἱ. μονῆς Προδρόμου τὴν ἄμεσον ἐκποίησιν ἀκινήτων, ἐγκρίνει τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν τῶν προτεινομένων πρὸς ἄμεσον ἐκποίησιν δεκατεσσάρων ἀκινήτων τῆς ὡς εἰρηται μονῆς.

—Δαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. 858 ἐ. ἔ. ἐγγραφον τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. Φθιώτιδος καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 55 ἀναφορὰν τοῦ ἡγλιου τῆς ἱ. μονῆς Ἀγάθωνος δι' ὧν προτείνεται ἡ ἄμεσος ἐκποίησις τοῦ εἰς θέσιν Ρούξια ἀγροῦ τῆς ὡς εἰρηται μονῆς, ἐγκρίνει τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν τούτου.

—Δαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 63 ἐ. ἔ. ἐγγραφον τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. Φωκίδος ὑποβληθείσας ὑποδείξεις αὐτοῦ καὶ τῆς ἱ. μονῆς Τιμίου Προδρόμου πρὸς ἄμεσον ἐκποίησιν ἀκινήτων αὐτῆς, ἐγκρίνει τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν τῶν προτεινομένων ὡς ἄμεσος ἐκποιήσεων ἐννεα ἀκινήτων αὐτῆς τεθῆ δὲ ὡς πρώτη προσφορὰ ποσὸν κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατὸν ἀνώτερον τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπ)ματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Λεβαδείας γενομένης ἀποτιμήσεως, κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπ)ματος ἀναγραφῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τῆς ἀποτιμήσεως ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀποτιμωμένου κτήματος διπλασιάζεται παρρηχομένης τῆς κρίσεως.

— Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 παράγραφος 4 τοῦ διατάγματος «περὶ ὄρων καὶ τρόπου ἐκποιήσεως ἐκκλησιαστικῶν καὶ μοναστηριακῶν ἀκινήτων» ἡ διακήρυξις δέον ἀπαραιτήτως νὰ περιέχῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων ὡς καὶ τὸν χρόνον καταβολῆς αὐτῶν εἰς τὸ οἰκεῖον ὑπ)μα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὅθεν τὸ Κ. Σ. Διοικ. Ἐκκλ. Περιουσίας παρακαλεῖ τὰ Τ. Συμβούλια ὅπως τὸ ἄρθρον 4 τῶν διαβιβασθειῶν ἐντύπων διακηρύξεων ἐκποιήσεως ἀκινήτων ἀντικαταστήσωσιν ὡς κάτωθι. Ἐκ τοῦ τιμηματος τοῦ ἐκποιουμένου κτήματος 20 ο)ο τοῦλάχιστον καταβάλλεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 παρ. 5 τοῦ νόμου 5141 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4684 ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τοῦ συμβολαίου ἀγοραπωλείας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δύναται νὰ καταβληθῇ ἐντὸς δέκα πέντε ἐτῶν τὸ πολὺ δι' ἑξαμηνιαίων τοκοχρεωλυτικῶν δόσεων ἐπὶ τόκῳ 8 ο)ο ἐκάστης δόσεως περιλαμβανούσης τὸν τόκον πρὸς 8 ο)ο ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου καὶ τὸ ἀναλογῶν ἐκάστη ἑξαμηνία χρεώλυτρον. Αἱ δόσεις εἶναι καταβλητέαι τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ 1 Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους, προκαταβαλλομένων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τῶν συμβολαίων τῶν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς χρεωλυτικῆς ὑπηρεσίας τόκων εἰς τὸ κατὰ τόπους κατὰστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

— Κατὰ τὰς Ἐκκλῆσ. Εἰδήσεις Τριπόλεως δημοσιεύσας τὴν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἠθικοκοινωνικὴν κίνησιν τῆς ἰ. μητροπόλεως Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, ἀφθονοῦν εὐηγγελισθῆ τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν πρωτοστατοῦντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου κ. Γερμανοῦ καὶ ἐπικουρούτων τοῦ τε ἱεροκήρυκος ἀρχιμ. Θ. Κωτσάκη καὶ πολυαριθμῶν αἰδεσ. πρεσβυτέρων. Ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐλειτούργησαν περὶ τὰ 80 Κατηχητικὰ σχολεῖα μετὰ τετρακισχιλίων μαθητῶν, εἰργάσθησαν δ' εὐδοκίμως πάντα τὰ φιλανθρωπικὰ καὶ τὰ ἠθικοκοινωνικὰ σωματεῖα αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Μὴ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τῆς Παιδείας τοῦ διορισμοῦ τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Τραχειίας κ. Ἀλεξ. Ζώτου εἰς τὴν θέσιν τοῦ Σχολάρχου τῆς Θεολ. σχολῆς Χάλκης, ἀντ' αὐτοῦ διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός, Ἀρχιεραματεῦς τῆς ἰ. Συνόδου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τῶν πλείστων ἐκ τῶν κοινοτήτων μὴ ἀπαντησασῶν εἰς τὴν περὶ ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου συνοδικὴν ἐγκύκλιον, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἰ. συνόδου νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ διάβημα καὶ νὰ δηλωθῇ ὅτι ἡ ἀσφάλις τῶν κληρικῶν εἶνε κατὰ τὸν σχετικὸν ἑλληνικὸν νόμον ὑποχρεωτικὴ καὶ δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τοὺς ναοὺς ἔνθα λειτουργοῦν. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐὰν ἐπιτροπὴ τις ναοῦ ἠθέλεν ἀρνηθῆ νὰ μετάρχη τῆς ἀσφαλίσεως, θὰ δίδεται δικαίωμα εἰς τὸν λειτουργὸν νὰ ζητήσῃ μετάρχησιν, δὲν θὰ παραχωρηθῇ δὲ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ, εἰμὴ ἐπὶ τῷ ὄρῳ μετοχῆς εἰς τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ.

— Ἡ ἰ. σύνοδος, δικάζουσα ὡς ἐφετεῖον, ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ὑποθέσεως ἔκρινεν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία πράξις τῆς λύσεως γάμου εἶνε τὸ διαζευκτῆριον γράμ-

μα, οὐδ' ἄνευ καὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπαρχούσης ὁ γάμος ἐξακολουθεῖ ὑφ' ὑστάμενος, ἐὰν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ γράμματος ἠθέλεν ἐμφιλοχωρήσει συμβίωσις τῶν διαδίκων συζύγων, αὕτη θεωρεῖται ὡς ἀπονομὴ συγγνώμης ὑπὸ τοῦ κινήσαντος τὴν ἀγωγήν πρὸς τὸ ἐναγόμενον μέλος.

— Ἐπὶ τῆς ἰ. συνόδου ἐνεκρίθη ἡ ἐν κωδικοποιήσει εἰς ἑνα τόμον ἐκδοσις πασῶν τῶν πατριαρχικῶν ἐν συνόδῳ διατάξεων καὶ ἀποφάσεων, ἰδρυτικῶν τόμων καὶ κανονισμῶν.

— Ἐν Τύνιδι ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου μητρολίτου Καρθαγένης.

— Ἐν τοῖς πατριαρχείοις φιλοξενεῖται ὁ ἀπελαθεὶς ἐκ Κύπρου μετὰ τὰς τελευταίας ἐκεῖ ταραχὰς ἀρχιμ. Διονύσιος Κυκκώτης.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Κατὰ τὴν εἰς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς ἔκθεσιν περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Δ' Ἐκκλῆσ. Συνελεύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κατηρτίσθησαν ὑπ' αὐτῆς 12 εἰδικοὶ κανονισμοὶ ρυθμίζοντες τὰ τῆς λειτουργίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν γραφείων τῆς, τῶν πνευματ. δικαστηρίων, τὰ τῶν γάμων καὶ διαζυγίων, τὰ τοῦ περιοδικοῦ, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς Ἱεραποστολῆς, τῶν Κατηχητ. σχολείων, τῆς ἐν γένει ἐκπαιδεύσεως, τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, τῶν κοινοτήτων, ναῶν, ἐφημερίων καὶ τὰ τῶν ἐκκλῆσ. συνελεύσεων. Ἡ ἰ. σύνοδος ἐπέστεψε διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῆς τὸ γενόμενον σημαντικὸν ἔργον καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρωτίστως πρὸς τὸν ἐμψυχωτὴν τοῦ ὄλου ἔργου σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόραν ὡς καὶ πρὸς πάντας τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῇ τριμῆτι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν ἐκδοσιν ἢς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Ἄ ν ν α ς J é z e q u e l, Ἡ θαυμαστὴ ἱστορία μιᾶς συντροφίης ἀπὸ κοῦκλες. Μετάφρ. Εἰρήνης Ἀμίλια Ἀλιβιζάτου. 1932.— Ὑπὸ τύπον «παραμυθιοῦ» διὰ νὰ ἐντυπωθῇ βαθύτερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν ἡ ἀφήγησις περιστρέφεται περὶ τὴν μετὰ τὸν πόλεμον γνωστὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ παιδικοῦ κόσμου τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας δι' ἀνταλλαγῆς πλαγυγόνων. Τὴν τρυφεράν αὐτὴν διήγησιν, ἀριστοτεχνικῶς διασκευασθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυρίας J é z e q u e l, διένειμεν ὁ «Παγκόσμιος Σύνδεσμος πρὸς προαγωγὴν διεθνούς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν» εἰς ὅλας τὰς χώρας ἐν μεταφράσει εἰς τὴν γλῶσσαν ἐκάστης. Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις ἔχει ὅλην τὴν χάριν, ἡ ὁποία ἀρμόζει εἰς τὸ θέμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ: Τὴν γέννησιν ἀμοιβαίας καλωσύνης εἰς τὰς παιδικὰς ψυχὰς πρὸς ἀνάπτυξιν διεθνούς φιλίας καὶ παγίωσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Πρακτικὰ τοῦ Ἀ' Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν θεολόγων. Ἐν Ἀθήναις 1931.— Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ περιλαμβάνονται τὰ Πρακτικὰ τοῦ ἐν λόγῳ συνεδρίου, τοῦ συγκροτηθέντος τῇ 3—5 Ἰαν. τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τὸ συνέδριον διήρκεσεν ἐπὶ τριήμερον. Κατ' αὐτὸ ὁμιλήσαν ὁ πρόεδρος αὐτοῦ Καθηγητῆς κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου καὶ ἄλλοι, εἰσηγηταὶ δ' ὑπῆρξαν ὁ μὲν Καθηγητῆς κ. Γρηγ. Παπαμιχαήλ, ὁ κ. Π. Τρεμπέλας καὶ ὁ Καθηγητῆς κ. Π. Μπρασιώτης ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κοινωνικῷ ὀργανισμῷ», οἱ δὲ Καθηγηταὶ κ. κ. Κ. Δουβουνιώτης καὶ Ἀμ. Ἀλιβιζάτος ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ συνεργασία τῆς ὀρθοδόξου Ἑλλῆν. Ἐκκλῆ-

ΔΕΛΤΙΟΝ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητής του Πανεπιστημίου

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60. ΕΣΩΤ. ΦΡ. 60. ΑΜΕΡ. ΔΟΛΑ 3
ΜΟΝΗΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΩΝ ΔΡΧ 100
ΜΑΘΗ ΚΩΡΙΩΝ ΔΡΧ. 60. ΙΕΡΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΡΧ. 30
ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΔΡΧ. 30

Τὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐμβάσματα δέον νὰ διευθύνονται :

Σεβ. Μητροπολ. Αιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Κωνσταντίνου. Γραφεῖα Ι. Συνόδου. Πᾶσα δὲ ἐπιστολὴ ἀφορῶσα εἰς τὴν σύνταξιν δέον νὰ διευθύνηται :
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Ἀρχιεπισκοπὴν.

σίας μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὁ κ. Γκιτάκος ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῶν επαγγελματικῶν ζητημάτων τῶν θεολόγων καθηγητῶν.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

I. Μητρόπολις Πέλλης.

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Πέλλης προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τοῦ νόμου προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακρίσεις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἐξῆς ἐνοριῶν: Ἁγίου Γεωργίου, Ἀγροσυκῆς, Δαμιανῆς, Ἐλεούσης, Ἐλευθεροχωρίου, Κρόμνης, Λιπαροῦ, Νέου Παλαίου, Βαλτοχωρίου, Παρθενίου, Βαλτοπολίου, Πλαγιάς, Πολυπέτρου, Χαμηλοῦ, Πύλης, καὶ Πηγῆς. Ἐν Γιαννιτσοῖς τῇ 10ῃ Μαρτίου 1932. (Ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου).

I. Μητρόπολις Ἀργολίδος.

Ἡ Μητροπολιτικὴ Ἀργολίδος προκηρῦττει ὅτι: Ἡ ταχθεῖσα προθεσμία, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1932 προκηρῦξεως, πρὸς ἀποβολὴν αἰτήσεων μετὰ δικαιολογητικῶν τῶν βουλομένων ἰν' ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι, διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως Ἐφημερίου τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, παρατείνεται ἔτι, κατὰ τὸ 78 ἄρθρον τοῦ 5148 Νόμου, ἐπὶ τρίμηνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, προσκαλοῦνται οἱ βυλόμενοι, ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ τῆς ὁμοίας Χάλκης, ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς, ὅπως ὑποβάλλωσι τὰ δικαιολογητικά τῶν προσόντων αὐτῶν. Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 19 Μαρτίου 1932 † Ὁ Ἀργολίδος Ἱερόθεος. Ἀκριβὲς ἀντίγραφον Ἐν Ναυπλίῳ ἀσθημερὸν ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἀρχιμ. Ἀν. Πιτσάκης.

I. Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Δηλοποιεῖ ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ νόμου 5148 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Δεβρίου 1923 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» κλπ., προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως Λεύκας ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι πρὸς τὸ Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον τὰ δικαιολογητικά ἔγγραφα τὰ ἐμφαινόμενα τὰ προσόντα τῶν, πρὸς ἀνακρίσεις αὐτῶν. Ἐν Λαμίᾳ τῇ 25 Φεβρουαρίου 1932. † Ὁ Φθιώτιδος Ἰάκωβος.

I. Ἐπισκοπὴ Πέτρας (Κρήτης).

Ἡ ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Πέτρας προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5148 ἄρθρ. 78 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρ' αὐτῆς ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα (ἄρθρον 80), προκειμένου νὰ διεκτελεσθῶσιν ἀνακρίσεις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς κενωθείσης θέσεως τοιοῦτου τῆς ἐνορίας Χαμεριάκου (Μεραμβέλλου). Ἐν Νεαπόλει τῇ 19 Μαρτίου 1932. † Ὁ Πέτρας Διονύσιος.

I. Μητρόπολις Καρδαμύλων.

Κενωθείσης τῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἐν Λαγκαδῶν ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Ἰωάννου προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κενωθέντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5148 προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως μέχρι τέλους Μαΐου 1932 ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν Μητρόπολιν τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μετ' ὄλων τῶν δικαιολογητικῶν καὶ ἀποδεικτικῶν στοιχείων Ἐν Καρδαμύλοις τῇ 26 Φεβρουαρίου 1932. † Ὁ Καρδαμύλων Ἰωακείμ.

I. Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυντίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 30-32 καὶ 37 τοῦ νόμου 5148 προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν ἰ. ἐνοριῶν τῶν χωριῶν 1) Ἀντιρρίου 2) Κάτω Βασιλικῆς 3) Παλαιοπαγιάς 4) Ἐλατοῦς 5) Ἀσπριᾶ 6) Ἁγίου Δημητρίου 7) Γρηγορίου 8) Λεύκας 9) Ἐσωχωριῶν 10) Προδρόμου 11) Χαριάστης 12) Δολιανῶν 13) Καστανούλας 14) Ἐπισκαπῆς καὶ 15) Πρασιάς, ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσῆς προκηρῦξεως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν. Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 11 Μαρτίου 1932 † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυντίας Ἀμβρόσιος.

I. Μητρόπολις Σπάρτης.

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 173 προκηρῦξεως αὐτῆς συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 78 τοῦ νόμου 5148 καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως, μέχρι 31ης Μαρτίου ἔ. ἔτ. συμπεριλαμβανομένης, ὑποβάλλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὴν ἐνεργεῖαν ἐκλογῆς ἐφημερίου διὰ τὴν χηρεύουσαν θέσιν τοιοῦτου ἐν τῷ χωρίῳ Γερακίῳ τοῦ τέως Δήμου Γερονθῶν. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 8 Μαρτίου 1932 † Ὁ Σπάρτης Γερμανός.

I. Μητρόπολις Ἀρδαμερίου.

Προσκαλοῦνται οἱ βουλομένοι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσῆς ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μητροπόλεως τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὰς κενὰς ἐνορίας τῶν χωριῶν 1) Ταυφλίου, 2) Παρθενίου, 3) Περιστερῶνος καὶ 4) Μαραθούσης. Ἐν Ἀνθεμόντι τῇ 5ῃ Μαρτίου 1932. † Ὁ Ἀρδαμερίου Καλλίνικος.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. Δημητριάδος ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μισθώσεως: 1) ἀκίνητον α'. εἰς μονοετὴ μίσθωσιν τὸ δικαίωμα ὑλοτομίας 42. 250 ὁκ. ξυλανθράκων ἐκ τοῦ δάσους Νηῆς τῆς ἰ. μονῆς Ξενιάς, 2) ἀκίνητον β'. εἰς τετραετὴ μίσθωσιν τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἁγίου Λαυρεντίου ἐλαιοπεριβόλια τῆς ἰ. μονῆς Ξενιάς, 3) ἀκίνητον γ'. εἰς μονοετὴ μίσθωσιν τὸ δικαίωμα ὑλοτομίας 2000 ζυγίων καυσοξύλων ἐκ τοῦ δάσους τῆς ἰ. μονῆς Φλαμουρίου (Σουρβιάς) ἐν θέσει Κουφολόγγι ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὄρων τῶν ὑπ' ἀριθ. 261,258 καὶ 256 διακηρῦξεων τοῦ Τοπ. Συμβ. ΟΔΕΠ, τῆς ἰ. μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ συγγραφῆς υποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Βόλῳ εἰς τὸν συνῆθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 20 Μαρτίου 1932 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀμοδιᾶς ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς υποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκίῳ ὑπ/ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὁ Πρόεδρος † Ὁ Δημητριάδος Γερμανός.